



Szvetits Zoltán † (1929-2014)

Hosszú, súlyos betegség után 2014. november 5-én elhunyt Szvetits Zoltán, aki a Debreceni Fazekas Mihály Gimnázium matematikatanára volt 1954-1990 között.

A legendás „Szinusz Tanár Úr” az 1964-ben induló speciális matematika tagozat egyik alapítója volt. Sajnos nem mindenkinek volt része abban a szerencsében, hogy tanórákon találkozhatott vele, de ő minden matekos diákot név szerint ismert. Szívügyének tekintette a matematikaoktatást, elvárta, hogy az órákra, csakúgy, mint ő, a diákok is lelkiismeretesen felkészüljenek. Számára nem a versenyeredmények voltak a fontosak, hanem a matematikát hozta közelebb a tanítványaihoz, a tantárgy összes szépségét és nehézségét megmutatva.

Diákjait és az iskolát nagyon szerette. Vezetőtanárként azt vallotta: az a legfontosabb, hogy szeressük a gyerekeket, és mindig felkészülten menjünk be az óráinkra.

A tudományos pálya helyett az oktatást választotta. Ezért mind diákjai, mind az egyetemen oktató tanárjelöltek nagyon hálásak. A matematika és a tanári pálya szeretetét, a tudományos igényességet, illetve a precizitást tanulhattuk meg tőle.

Emlékét megőrizzük.

Szvetits Zoltán temetése 2014. november 18-án 14.00 órától lesz a Debreceni Köztemető II. számú ravatalozójából.

Tisztelt gyászoló gyülekezet! Kedves diáktársaim!

Megrendülten állok egy nyitott sír mellé, a sír mellé, amely rövidesen Szvetits Zoltán tanár úr földi maradványait zárja magába, hogy a volt diákok és a magam nevében elbúcsúzzak az egykori matematika tanárunktól, akit mi magunk között egyszerűen Szinusznak hívtunk.

Ezer éve, amióta Magyarország a keresztyén világ része lett a temetéseken gyakran előkerül a Halotti Beszéd, pontosabban az abból vett idézetek. Én most a Halotti Beszéd első soraival kezdem ezt a búcsúztatót, amely ezer évvel ez előtti magyar nyelven így szól:

Látjátok feleim szümtükhel,

mik vogymuk: isá, por és homou

fogymuk.

(Látjátok, feleim, szemetekkel, mik vagyunk: íme, por és hamu vagyunk.)

Én azt hiszem a Halotti beszéd és könyörgés valaha élt írója tévedett: az ember nemcsak por és hamu, hanem lélek is. Aki megalkotta a külsőt, az megalkotta a belsőt is: a lelket. Szvetits Zoltán EMBER volt, TANÁR, a mi tanárunk, nemzet napszámosa. Nem igen volt más vagyona, „csak” tudása és embersége. Mindenét nekünk adta, hosszú éveken keresztül elosztogatta. Szeretném hinni, hogy mi valamennyien gyarapítottuk a tőle kapott talentumokat és most ezt a koporsót az ő végtelen vagyona állja körül. Az 50. érettségi találkozómon azt mondta: Nem az hal meg, aki megszűnik lélegzeni, hanem az, akit elfelejtenek. Fogadjuk most meg: Ő sokáig fog élni, mert sokan emlékezni fogunk rá sokáig.

Emlékeztek?

Bejött az órára egy alacsony, törékeny fiatalember (a későbbieknek csak annyi változott, hogy ő már nem volt annyira fiatal) és elkezdett varázsolni. Kért egy könyvet, megnézte mi következik, és Szókratész késői tanítványaként kihívott egy tudatlan rabszolgát vezetni Püthagorasz tételét. Amikor belépett a terembe elfelejtett mindent, az osztályban ő volt a leggyengébb matematikus, ezért állandóan kérdezett. A válaszokból hogy, hogy nem kikerekedett az új anyag váza, felfedeztük a matematika számunkra eddig ismeretlen csodáját, és ő ujjongott, csillogott a szeme, megint elhitette velünk, hogy mi ilyen okosak vagyunk. Ha valaki a problémát előre vivő választ adott izgatottan dörzsölte össze kezeit, vagy ujjait kúppá formálva ütögette össze a két kezét és egyre azt hajtogatta „Vigyázzunk csak, figyeljük csak!” Igazi tanár volt, mint ilyen a saját tárgyával szemben elfogult. Fejébe vette, hogy mindenkinek a lehető legtöbbet tanítja meg a matematika tudományából. Minden órán bevitt bennünket a matematika nevű dzsungelbe barangolni. Aki nem bírta az iramot azt hagyta pihenni, és ők a visszaúton (az óra összefoglalóján) csatlakoztak a többiekhez. Számunkra, azt hiszem a matematikát kevésbé értő és szerető osztálytársaim számára is, a felfedezések izgató szépségének és nem a tanulók izgatott félelmének értelmében voltak mindig izgalmasak a matematika órák.

Emlékeztek?

Sohasem tudott haragudni. Sokszor szeretett volna félelmetesnek látszani, de hanyag, kissé görbe háttartása, hangtalan, óvatos járása, a nikotintól állandóan sárga ujjai, nemtörődöm öltözködése (talán sohasem viselt az óráján nyakkendőt) mind azt sugallták, hogy belőle sohasem lesz tekintélyes tanár. Félelmetes sohasem volt, de hajlíthatatlan, szigorú erkölcsi normák szellemében igyekezett nevelni bennünket. Sokan ezért nem szerették, de a többség éppen a könyörtelen következetessége miatt tisztelte.

Emlékeztek? Vékony hangú, kuncogó nevetésére? Milyen felszabadultan tudott nevetni, amikor valami nagyon tetszett neki?

Hát emlékeztek, mert nagyon szegények lesztek, ha nem emlékeztek rá. Igaz úgy volt, ahogy Kosztolányi írta: „látjátok feleim, egyszerre meghalt és itt hagyott minket magunkra. Megcsalt. Ismertük őt. Nem volt nagy és kiváló, csak szív, a mi szívünkhöz közel álló.”

Megcsalt, mert elment. Megcsalt, mert hiányt hagy bennünk. De ismertük őt, nekünk adta kincseit, hát gazdagok vagyunk, és odaát úgyis találkozunk.

Az elején a Halotti Beszédből idéztem. Engedjétek, hogy egy másik onnan származó idézettel fejezzem be: **„Szeretett testvéreim (felebarátaim), imádkozzunk ennek a szegény embernek a lelkéért, akit az Úr ezen a napon ennek a hamis világnak a tömlőcéből kimentett, akinek ezen a napon a testét temetjük.”**

Legyen testének könnyű a föld!

Dr. Pécsi Tamás